

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

OBSAH

Druhý cizí jazyk na základních školách – situace v ČR	1
Co může přinést zavedení nepovinné výuky DCJ	3
Jaká rizika má zavedení DCJ jako nepovinného předmětu	5
Závěr – doporučení	10

Chystaná úprava Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání předpokládá výraznou změnu v oblasti výuky cizích jazyků. Druhý cizí jazyk, jehož výuka je nyní pro žáky povinná nejpozději od 8. ročníku ZŠ, navrhuje Ministerstvo školství vrátit do pozice nepovinného předmětu. Trend ve většině evropských zemích je ale opačný. Rozebereme možné přínosy tohoto řešení i jeho rizika.

Zavedení povinné výuky druhého cizího jazyka v r. 2013/14 byla reakcí na všeobecný evropský trend a podporu jazykového vzdělávání v EU. Podle Eurostat se v ČR učilo v roce 2019 dva a více cizích jazyků 65,9 % všech žáků v základním vzdělávání. V porovnání s jinými evropskými státy to však není moc vysoké číslo (srovnání států a bližší komentář, v jakém věku se v nich žáci začínají učit druhý cizí jazyk, jsme přinesli v této [tiskové zprávě](#) a tomto [přehledu](#)). Důvodem je to, že v ČR začínáme s povinnou výukou druhého cizího jazyka až v 8. ročníku ZŠ. Země, kde je výuka povinná dříve, dosahují logicky vyšších hodnot.

Pokud se zaměříme pouze na 8. a 9. ročníky ZŠ, lze z podrobných dat MŠMT vyčíst, že jen zhruba 5 % těchto žáků studuje pouze 1 cizí jazyk. Jsou to s největší pravděpodobností žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří mohou využít zákonnou výjimku a místo výuky 2. cizího jazyka pokračovat v prohlubování svých znalostí v jazyce prvním. Takový údaj je již uspokojivější, bohužel tato data ještě neříkají nic o tom, jaké úrovně v cizím jazyce žáci dosahují nebo jak kvalitní je výuka cizích jazyků na základních školách.

Nynější návrh, který počítá se zrušením povinné výuky druhého cizího jazyka (DCJ) na základních školách a v odpovídajících ročnících víceletých gymnázií, se opírá především o názory ředitelů a učitelů. Bohužel nedošlo k hlubší evaluaci, jaký přínos mělo zavedení

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

povinné výuky DCJ a jaké problémy se v té souvislosti objevily. Podle ministerstva se na Expertní panel revizí začali obracet sami ředitelé s podnětem, aby se druhý cizí jazyk stal nepovinným (M. Černý v [rozhovoru](#) na R-Plus, 27. 4. 2022). Hlavním důvodem má být složitá výuka ve třídách po zavedení inkluze, neexistující návaznost výuky druhého cizího jazyka na SŠ a potřeba posílit spoluzodpovědnost žáků za své vzdělávání prostřednictvím volby vzdělávacího obsahu. MŠMT se také zaštiťuje názorem učitelů, kteří navštěvovali přípravné workshopy, a ředitelů, jejichž názor na věc ministerstvo zjišťovalo pomocí dotazníku.

Většina ředitelů se v dotazníku vyslovila tak, že jim nevádí, pokud bude DCJ v kurikulu stanoven jako (pro žáky) nepovinný (podrobnější výsledky dotazníku MŠMT teprve zveřejní). Musíme si ale uvědomit, že názor ředitelů škol bude velmi pravděpodobně ovlivněn organizačními záležitostmi, které v souvislosti s druhým cizím jazykem řeší. Například aprobovanost učitelů cizích jazyků je problematická právě na 2. stupni základních škol (narozdíl od 1. stupně nebo gymnázií; [ČŠI, 2019](#)). Sehnat aprobovaného učitele nemusí být proto vždy jednoduché. Navíc některé otázky v dotazníku působí nejednoznačně, nebo jsou přímo zavádějící. Můžeme se také ptát, proč by o kurikulu měli rozhodovat zejména ředitelé škol.

Nechceme zpochybňovat názory profesionálů líčících obtíže při výuce cizích jazyků, ale pouze tyto argumenty by nám neměly stačit. Chystáme se učinit změnu, ale nemáme pro její zdůvodnění klíčová data. Nevíme, jaké úrovně dosahují žáci v druhém cizím jazyce, nezkoumali jsme další okolnosti a případné problémové faktory výuky DCJ. V návrhu změny se opíráme jen o názory ředitelů a učitelů. ČŠI by měla dostat za úkol zjistit skutečný stav znalostí DCJ žáků po dvou letech výuky na ZŠ a teprve pak lze činit závěry.

Co může přinést zavedení nepovinné výuky DCJ

1. Může napomoci akceptaci revizí RVP v komunitě pedagogů.

Zdá se totiž, že mezi řediteli a učiteli napříč obory panuje převaha těch, kteří by DCJ přesunuli do povinně volitelných předmětů na ZŠ (nebo by jim to minimálně nevadilo).

2. Je to způsob, jak RVP takzvaně odlehčit

Část vzdělávacího obsahu tím přesuneme do nepovinné kategorie. MŠMT bude muset rozhodovat, kde v povinném vzdělávacím obsahu RVP „škrtnat“ a toto je jednoduchá cesta. Žák si DCJ stále bude moci zvolit (MŠMT slibuje, že upraví vyhlášku tak, aby škola musela DCJ nabízet i tehdy, pokud si jej zvolí 1 až 2 žáci), ale vybírat si jej bude jen část žáků.

3. Ulevíme žákům, kteří mají potíže dostatečně zvládnout vzdělávací obsah ZŠ

Tito žáci, resp. jejich rodiče, budou pravděpodobně vybírat jiný, méně náročný vyučovací předmět. Je pravděpodobné, že půjde zejména o žáky, kteří míří na střední odborná učiliště, a žáky z rodin, které nepovažují vzdělání za sociální výtah (žáci se specifickými vzdělávacími potřebami již nyní mohou využít zákonnou výjimku a místo druhého cizího jazyka rozvíjet svůj první cizí jazyk).

4. Ulevíme učitelům, protože budou pravděpodobně učit více motivované žáky

Lze předpokládat, že si DCJ budou vybírat žáci, kteří jsou pro jeho studium motivovanější, nebo rodiče dětí, kteří vidí ve vzdělání tzv. sociální výtah. Učitelé budou proto pracovat s motivovanější skupinou žáků. Je totiž evidentní, že zvláště po odlivu žáků na víceletá gymnázia je výuka některých předmětů pro všechny žáky velmi náročná. Na druhou stranu 8. a 9. ročník je značně poznamenán skutečností, že se žáci připravují na přijímací zkoušky. Je proto možné, že i rodiče motivovaných žáků „pošlou“

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

děti raději do méně náročných předmětů, protože již tak jsou tito žáci zatíženi přípravami a často soukromým doučováním (viz [analýza](#) Auditů k tématu přijímacích zkoušek).

5. Žáci si podle svého zaměření budou moci vybrat některý z jiných povinně volitelných předmětů

Pokud to bude nabídka pestrá, může pomoci žákům uvědomit si, na co se chtějí v budoucnu orientovat.

6. Můžeme posílit jazykovou gramotnost žáků v případě prvního cizího jazyka

Z šetření ČŠI, v nichž sleduje jazykovou gramotnost žáků základních a středních škol vyplývá, že řada žáků 2. stupně ZŠ nedosahuje ani v prvním cizím jazyce požadované úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce jazyků ([SERRJ](#)). Tuto úroveň od žáků požaduje také RVP ZV. U DCJ je požadovaná úroveň nižší, pouze A1. Bohužel ČŠI nijak nesleduje, zda žáci v DCJ této úrovně dosahují.

ČŠI provedla tematické šetření jazykové gramotnosti u prvního cizího jazyka například v letech [2014](#) (8. ročníky ZŠ a 2. ročníky SŠ), [2016/2017](#) (5., 9. třídy ZŠ + odpovídající ročníky gymnázií, střední školy) a [2018/2019](#) (4. třídy ZŠ). Ačkoliv byly srovnávány různé ročníky, je možné vidět obdobnou tendenci v rámci 1. a 2. stupně ZŠ a na středních školách. Žáci 1. stupně dosahovali velmi dobrých výsledků, podobně žáci gymnázií. Horší byly výsledky žáků na 2. stupni základní školy a největší potíže měli žáci středních odborných škol, zvláště některých oborů.

Bohužel je nutné zmínit, že **neexistují výzkumy, které by potvrdily, že mezi množstvím studovaných jazyků a mírou jejich ovládnutí existuje přímá úměra**. Jinými slovy, jestliže ubereme v počtu jazyků, nemusí se to žádným způsobem projevit v dosažené úrovni. Klíčovým faktorem je spíše kvalita výuky.

Vybrané výsledky z šetření ČŠI:

[Rok 2014](#): pro úspěšnost v testech byla stanovena hranice 75 %

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

- hrubá úspěšnost žáků 8. ročníků byla u angličtiny cca 55 % a u němčiny cca 60 %,
- u 2. ročníků SOŠ byla hrubá úspěšnost u angličtiny cca 60 % a u němčiny jen cca 49 % - přitom žáci 8. ročníků i SOŠ řešili stejný test.

Rok 2016/2017: očekávaná hodnota průměrné úspěšnosti stanovena na 60 %

- průměrná úspěšnost žáků 5. ročníků ZŠ byla 77 %, žáků s SVP 62 %,
- průměrná úspěšnost žáků 9. ročníků a odpovídajících ročníků gymnázií byla u angličtiny 72 %, žáků s SVP 58 %; u němčiny byla 51 % a žáci s SVP dosáhli jen 38% průměrné úspěšnosti,
- pokud se podíváme odděleně na výsledky žáků základních škol a víceletých gymnázií, je patrná **výrazně vyšší úspěšnost žáků víceletých gymnázií než žáků základních škol**, kteří měli průměrnou úspěšnost vyšší v testu angličtiny o 20 procentních bodů a u němčiny dokonce o 28 p.b. (s. 14, graf 7),
- žáci 3. ročníků SŠ dosáhli v angličtině průměrné úspěšnosti 65 % (žáci s SVP 60 %) a v němčině 76 % (žáci s SVP 69 %); mezi obory jsou ale velké rozdíly – průměrná úspěšnost žáků gymnázií byla 73,8 %, u řady oborů SOŠ se pohybuje mezi 57–56 %, ale například v hotelnictví pouze 55,7 %, pedagogické a humanitní obory 54,1 % a nejhůře dopadly zdravotnické obory 46,8 % (s. 19, tabulka 5).

Rok 2018/2019: očekávanou hodnotu průměrné úspěšnosti ČŠI v tematické zprávě neuvádí

- průměrná úspěšnost žáků 4. ročníků ZŠ byla 92 %

Jaká rizika má zavedení DCJ jako nepovinného předmětu

1. Možnost volit si výuku druhého cizího jazyka spíše prohlubuje nerovnosti ve vzdělávání

Expertní panel při revizích RVP ZV pracuje s myšlenkou, že je potřeba posílit míru spoluzodpovědnosti žáka za své vzdělávání. Posílit motivaci ke studiu a dát žákovi větší prostor a možnost volby. V případě DCJ je zřejmé, že o to, zda se dítě bude učit, nebo nebude učit další cizí jazyk, však rozhodnou rodiče. Málokterý žák v 8. třídě bude této volby sám schopen. Jakmile rozhodnutí přesuneme na rodinu, riskujeme **další rozevření nůžek a vzdělávacích nerovností** právě u dětí, jejichž rodiče nepovažují vzdělání za sociální výtah. Rodiče mohou volit na základě velmi různých motivací, o nichž ale nic nevíme. Mohou uvažovat například: nedáme tě na druhý jazyk, protože...výuka na škole není kvalitní; měl bys špatné známky a ty ti zhorší průměr; potřebuješ se soustředit na jiné předměty; neumíme jazyky, takže ti nepomůžeme a bude to složité; nevíme, k čemu by ti další jazyk byl... Nebereme tedy takovým dětem šanci rozvíjet se?

Na zvýšení nerovností ve vzdělávání upozorňuje také například [stanovisko](#) zástupců sdružení učitelů jazyků: “Existuje oprávněná obava, že v **případě zrušení povinného dalšího cizího jazyka na základních školách se tyto nerovnosti ve vzdělávání ještě prohloubí**, a to jak na úrovni žákovských skupin, tak na úrovni regionů. Žáci, kteří budou mít podporu v rodině, se další cizí jazyk učit budou, protože jej pro ně rodiče vyberou; „ti zbylí“ o tuto možnost přijdou.”

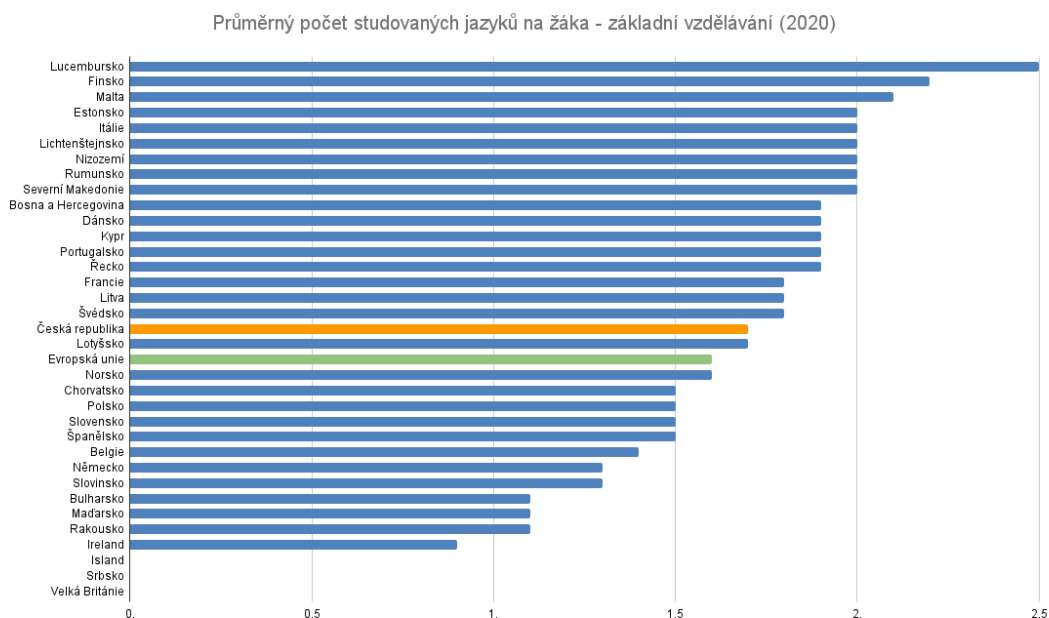
2. Druhý cizí jazyk se bude učit méně žáků

Opatření směřující k takovému výsledku jde proti trendu, který razí většina evropských států.

Pouze malá část evropských zemí má v základním vzdělávání výuku druhého cizího jazyka nepovinnou. Je to specifická skupina států, kde toto opatření dává často svůj smysl. Např. Německo, které má výhodu velké země hovořící jedním z frekventovaných jazyků v Evropě (stejná situace je ve Velké Británii); Švédsko, kde se i přesto díky

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

historickým souvislostem vyučuje na základních školách 1,8 cizích jazyků nebo státy, které jsou s průměrným počtem studovaných jazyků na žáka pod průměrem Evropské unie, který činil v roce 2020 1,6 jazyků (Španělsko - 1,5 jazyků, Chorvatsko - 1,5 nebo Maďarsko 1,1). Česká republika měla v roce 2014 (kdy povinnost vyučovat povinně DCJ teprve začala platit) průměrný počet 1,4 jazyků na žáka, v roce 2020 to bylo 1,7. ([Eurostat, 2020](#))

Zdroj: Eurostat, 2020, graf dostupný [ZDE](#).

V Evropě jsou již dlouhou dobu realizovány projekty, které mají podpořit jazykovou gramotnost občanů Evropy a jejich případnou mobilitu – a Česká republika je jejich součástí. Jedním z nich je [Interreg Europe](#), který pokrývá státy EU, Švýcarsko a Norsko a je zaměřen na rozvoj udržitelné přeshraniční spolupráce. V rámci tohoto projektu se

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

některé sousední země zaměřují na výuku jazyka svého souseda, aby vzájemná spolupráce mohla být ještě efektivnější.

Také [podkladová studie NPI](#) z roku 2018, která byla zpracována pro účely revize RVP ZV, konstatuje, že jedním z požadavků na výuku cizích jazyků ze strany zaměstnavatelů a vysokých škol je „aktivní znalost alespoň dvou cizích jazyků (první cizí jazyk na úrovni B1 směřující k úrovni B2 a druhý cizí jazyk na úrovni A2 dle taxonomie CEFR)” (s. 21).

Miroslav Janík Institut výzkumu školního vzdělávání, Pedagogická fakulta MU: *Evropská politika jde směrem podpory výuky cizích jazyků. Stanovení jazykové politiky „eden mateřský jazyk a dva cizí jazyky” (1+2) vychází již z tzv. „barcelonských cílů” z roku 2002 a Česká republika se k politice 1+2 přihlásila nejednou (kupříkladu v roce 2008 podepsáním dokumentu „Mnohojazyčnost: přínos pro Evropu i společný závazek”). České ministerstvo školství svým návrhem na zrušení povinnosti výuky druhého cizího jazyka na základních školách vlastně říká – nám nevadí, že méně žáků bude umět další cizí jazyk.*

3. Část žáků se s DCJ již nesetká ani na střední škole

Návaznost výuky cizích jazyků po přechodu na střední školu není zajištěna, nicméně to nelze brát jako argument pro rušení povinnosti výuky DCJ, ale spíše jako okolnost, na kterou by bylo dobré reagovat. Na mnoha oborech středních škol již výuka druhého cizího jazyka neprobíhá. Na některých středních školách zase dochází k tomu, že je žákům nabízen jiný cizí jazyk, než jaký se učili na základní škole. To by však mohl být zároveň i argument pro to, aby se druhý cizí jazyk učili již na základní škole, protože je také dost dobře možné, že se s ním již na střední škole vůbec nepotkají.

MŠMT argumentuje tím, že návaznost zajistit nelze. To je problematické vyjádření. Je to otázka existence státní jazykové politiky a navazujících kurikulárních dokumentů. Státní jazykovou politiku, která by se jasně propisovala do kurikulárních dokumentů, nemáme (vrtkavost nakládání s DCJ je důkazem) a revize kurikulárních dokumentů pro základní a střední odborné vzdělávání probíhá odděleně.

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

[Podkladová studie NPI](#) k revizím oboru Cizí jazyk jako ze závěrů analýzy konstatuje, že „v RVP dokumentech pro střední odborné školy zakončené maturitou je třeba zavést povinnost nabídky Dalšího cizího jazyka, aby byla zajištěna návaznost na základní vzdělávání a naplněn princip podpory vícejazyčnosti” (s. 19). Zajímavé je v této souvislosti zkoumat, jak hodnotí svou znalost cizích jazyků sami absolventi středních odborných škol. Zde se ukazuje, že zatímco „školní“ znalost jazyka posuzovalo kladně asi 75 % žáků posledních ročníků maturitních oborů, schopnost komunikace z hlediska požadavků trhu práce hodnotilo pozitivně jen asi 63 % žáků (s. 32). U oborů zakončených výučním listem je situace horší – Zatímco „školní“ znalost jazyka posuzuje kladně asi 65 % žáků posledních ročníků učebních oborů, schopnost komunikace z hlediska požadavků trhu práce hodnotí pozitivně jen asi 47 % vyučených (s. 36).

4. Žáci, kteří začnou s DCJ až na střední škole, dosáhnou pravděpodobně nižší úrovně

Toto je logický důsledek situace, kdy někteří žáci začnou s výukou DCJ až na střední škole. Kratší doba studia nutně povede k tomu, že se žák dostane na nižší úroveň, než kdyby se jazyk učil minimálně dva roky již na základní škole (samozřejmě za předpokladu, že výuka probíhá kvalitně a žák pokračuje ve výuce stejného cizího jazyka).

5. Změnou DCJ na nepovinný předmět řešíme následek, nikoliv příčinu

[Šetření ČŠI z roku 2018/2019](#) zkoumalo kromě dosažené úrovně žáků 4. tříd také personální a materiální podmínky a průběh výuky na základních i středních školách. Data ČŠI ukazují, že oproti 1. stupni ZŠ se 2. stupeň potýká s nižší aprobovaností učitelů, horšími metodami výuky (s. 13 – *tabulka metod*), horší atmosférou ve třídě, málo častou spoluprací učitelů cizích jazyků s ostatními obory a nízkou kvalitou řízení vyučovací hodiny.

Podobně se vyjadřuje i [podkladová studie NPI](#). Mezi tzv. hrozby ve SWOT analýze současného kurikula pro základní školy řadí: nedostatečnou kvalifikovanost pedagogů

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

ve školách, organizaci výuky (přetrvávající frontální výuka, nezařazování prvků komunikativní výuky) a nevyužívání moderních digitálních technologií (s. 23).

Uvedená zjištění spíše než na náročnost výuky na základních školách, která by byla dána inkluzí, jak argumentuje MŠMT, poukazují na problémy s kvalitou výuky a profesionální vybaveností učitelů. Tento problém nicméně „neodpadne” tím, že se žáci budou učit povinně jen jeden jazyk nebo jakoukoliv jinou úpravou kurikula (o tomto fenoménu viz také analýza Auditů vzdělávacího systému za rok 2021 [Revize kurikula: Pouhé škrtání učiva nezlepší kvalitu našich škol](#)). Měli bychom se ptát, co uděláme se školou, která není kvalitní nebo nemá kvalitní výuku cizích jazyků. MŠMT zatím takové systémové nástroje, které by škole pomohly se zlepšit, nemá (kariérní řád, systém superintendentů nebo jiných mentorů apod.).

Citace Mgr. M. Janíka, Ph.D., Institut výzkumu školního vzdělávání, Pedagogická fakulta MU: Mezi mírou osvojení prvního a druhého cizího jazyka neexistuje přímá úměra – jinými slovy, pokud ubereme druhý cizí jazyk, nebude to znamenat, že se žáci naučí lépe ten první. Rozhodujícím faktorem je kvalita výuky – když je výuka kvalitní, používají se vhodné metody, vybírá se vhodný obsah, mohou se žáci naučit více jazyků na požadované úrovni. Bohužel v ČR nemáme moc nástrojů, jak kvalitu škol ovlivnit. Co uděláme se školou, kde zjistíme, že je výuka jazyků nekvalitní?

Závěr – doporučení

Evropský trend je jednoznačně posilování výuky cizích jazyků a zvyšování jazykové gramotnosti každého žáka a občana. Přesto je samozřejmě možné, aby se Česká republika vydala cestou druhého cizího jazyka jako nepovinného předmětu na základních školách.

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

Zásadní problém je v tom, že jsme jej jako povinný zavedli před pár lety s jistými očekáváním: „Díky tomuto opatření, které povinně na základních školách zavádí druhý cizí jazyk, se situace ve výuce cizích jazyků může v České republice zlepšovat. (...) Nejenže se dostaneme na evropský průměr, ale můžeme se přiblížit k vyspělým zemím v této oblasti, kde se žáci 2. stupně ZŠ učí dva a více cizích jazyků.“ ([tisková zpráva NPI, 2013](#)).

Nyní provádíme změnu, aniž bychom vyhodnotili, jaký přínos toto opatření přineslo, zda se objevily nějaké problémy a co touto změnou způsobíme. Pro posouzení situace nám chybí relevantní data.

Co by bylo dobré zkoumat a řešit dříve, než rozhodneme o postavení DCJ v RVP ZV:

- zjistit, co je skutečnou příčinou obtížnosti výuky DCJ, na kterou si stěžují ředitelé a někteří učitelé (zda nehraje svou roli i odliv žáků na víceletá gymnázia, snížená schopnost učitelů používat vhodné metody, předimenzované učebnice nerespektující úroveň A1 či jiné faktory),
- posoudit, zda se tato příčina vyřeší tím, že stanovíme DCJ jako nepovinný, nebo potřebujeme jiné řešení,
- vyřešit provázanost kurikulů základních a středních škol.

Čemu by se mělo MŠMT dále věnovat v oblasti jazykové gramotnosti:

- uložit ČŠI urychlené zpracování tematické zprávy zaměřené na druhý cizí jazyk a dále systematicky sledovat dosaženou úroveň v DCJ u žáků na základních i středních školách,
- řešit otázku kvality výuky cizích jazyků na 2. stupni ZŠ (metody výuky, nízká aprobovanost učitelů, podpora školám – viz zjištění ČŠI),
- zhodnotit kvalitu přípravy učitelů cizích jazyků, zvláště v oblasti didaktiky cizích jazyků (např. podpora přístupů založených na výzkumných poznatcích, zastoupení zahraničních stáží během studia),
- zhodnotit vhodnost používaných učebnic a dalších učebních materiálů především ve vztahu k odpovídající náročnosti dle SERRJ,

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

- najít způsoby, jak do výuky na základních a středních školách dostat více moderních a inovativních přístupů k výuce cizích jazyků (např. CLIL, tedy výuka v cizích jazycích), ale také vtažení škol do mezinárodní spolupráce (výměnné pobyty, projekty, projekty atd.) a využívání moderních technologií,
- podporovat jazykovou gramotnost dětí i dospělých také mimo školní výuku, např. podporou vysílání pořadů v původním znění s titulky, kterému je ČT nyní velmi nakloněna a má pro to technické vybavení,
- zajistit kvalitní další vzdělávání učitelům cizích jazyků a učitele podporovat v neustálém profesním rozvoji, neboť didaktiky cizích jazyků jsou velmi dynamické a rychle se rozvíjející obory.

autorka: Lucie Slejšková, analytička EDUinu

Zdroje:

ČŠI (2014). Výběrové zjišťování výsledků žáků 4. ročníku a 8. ročníku základních škol a 2. ročníku vybraných oborů středních odborných škol. Závěrečná zpráva.

http://www.csicr.cz/html/VZVZ_2014/html5/index.html?&locale=CSY&pn=1

ČŠI (2018). Rozvoj jazykové gramotnosti v základních a středních školách ve školním roce 2015/2016. Tematická zpráva.

http://www.csicr.cz/html/2018/TZ_Rozvoj_jazykove_gramotnosti/html5/index.html?&locale=CSY&pn=1

ČŠI (2019). Rozvoj jazykové gramotnosti v základních a středních školách ve školním roce 2018/2019. Tematická zpráva.

http://www.csicr.cz/html/2019/TZ_jazykova_gramotnost_2018_2019/html5/index.html?&locale=CSY

EDUin (2022). Tisková zpráva: Jak jsou na tom s výukou druhých cizích jazyků žáci v evropských státech? Přinášíme přehled.

DRUHÝ CIZÍ JAZYK NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH - SITUACE V ČR

<https://www.eduin.cz/tiskove-zpravy/tiskova-zprava-jak-jsou-na-tom-s-vyukou-druhyc-h-cizich-jazyku-zaci-v-evropskych-statech-prinasime-prehled/>

EDUin (2022). Výuka druhého cizího jazyka v evropských státech.

https://www.eduin.cz/wp-content/uploads/2022/05/EDUin_Podklad_cizi_jazyky.pdf

Eurostat (2020). Průměrný počet studovaných jazyků na žáka (statistiky)

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uae_lang03/default/table?lang=en

NPI (2018). Podkladová studie. Jazyk a jazyková komunikace – cizí jazyky.

https://www.npi.cz/images/podkladov%C3%A1_studie/cizi_jazyky.pdf

NÚV (2013). Tisková zpráva. Zavedením druhého povinného cizího jazyka na ZŠ selepší jazyková vybavenost žáků.

<http://archiv-nuv.npi.cz/vse-o-nuv/zavedenim-druheho-povinneho-ciziho-jazyka-na-zs-se-zlepsi.html>

R-Plus (2022). Zrušit druhý cizí jazyk na školách? Čím víc jazyků umíte, tím lépe se učíte, nesouhlasí výzkumník.

<https://plus.rozhlas.cz/zrusit-druhy-cizi-jazyk-na-skolach-cim-vic-jazyku-umite-tim-lepe-se-ucite-8732811>